

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Apáthy-szikla

Utoljára módosítva: 2013-10-09 07:38:35

Megye: Budapest

Községhatár: Budapest, II. ker.

A terület kiterjedése: 5.745 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1977

GPS koordináták: 47.53174, 18.98629

Felmérést végző személy(ek) neve: Bajor Zoltán

E-mail címe(k): bajor.zoltan@mme.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Páfrány út – Szalonka út – Görgényi út – Nagybányai út által határolt terület. Legkönnyebben a Nagybányai út és a Nagybányai lépcső találkozásánál kezdődő turistaúton közelíthető meg a terület. (Az ösvény elején tábla jelzi a védett terület kezdetét.)

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A terület a II. kerületi Nyék városrészében található, kertesházias övezetben, mely izoláltan fekszik a Budai Tájvédelmi Körzet szomszédságában. Megközelítése egyszerű, a 11-es busz Törökvész úti végállomásától alig 100 méterre található a védett élőhely délkeleti sarka. A terület legnagyobb természeti értéke az a két hatalmas dolomitsziklatömb, melynek nyugatabbra eső tagja meghatározó tájképi elem a II. kerületben: nyílt felszíne messziről látszódik, a város budai részének több pontjáról is jól megfigyelhető. Geológiai értéke ezért kiemelkedő, védettséget is ezért kapott 1977-ben. A nyílt felszínhez fajgazdag dolomitsziklagyepi társulások kötődnek több ritka és védett növény-, illetve állatfajjal (lásd: 3., 4. pontok). Élőhelytípusok és fajok tekintetében sok hasonlóságot mutat a XI. kerületben található, országos védettség alá eső Sas-hegy Természetvédelmi Területtel. Míg a nyugati és a középső részen a két sziklatömb a meghatározó, addig a többi részen az erdőségeké az uralkodó szerep. A területre jellemzőek a meredek, sziklás hegyoldalak. Valószínűleg ennek köszönheti fennmaradását, ugyanis a beépítése igen körülményes lett volna. A nyugati oldal meredek lejtőin zömmel a gazdag aljnövényzetű tölgyesek – főként csertölgy és kisebb mértékben molyhos tölgy – míg a Szalonka út felőli északi lejtőkön a bükkösök az uralkodók. Budapest helyi védettségű területei közül csak itt és a Fácános Természetvédelmi Területen belül találhatunk bükkösöket. A területen jelölt turistaút is végighalad, emiatt, valamint a nyugati sziklatömből nyíló kilátás végett főleg hétvégenként igen nagy a látogatószám. Emiatt korábban kiépítették a fő sétautat, a Pilisi Parkerdőgazdaság Budapesti Erdészete a veszélyes útszakaszokra korlátokat helyezett el, valamint sok pihenőpadot és szemetest is kitelepítettek. A meredekebb oldalösvényeken több helyen lépcsőket alakítottak ki és ők helyezték ki a védettséget jelző táblákat is. Jelenleg a Főkert Nonprofit Zrt. a megbízott területkezelő. A lakott területek közé beékelődő terület egyik nagy problémája, hogy a környező Buda vidéki erdőségekből – az északi lejtők viszonylagos háborítatlansága miatt – igen sok, kb. 50 pd. vaddisznó húzódott a területre, mely a kis kiterjedésű területen igen komoly a túrási és taposási kárt okoz. Budapest összes helyi védettségű területe közül itt a legnagyobb mértékű a zöldhulladék kihelyezése. A kupacokat főleg a Nagybányai út×Nagybányai lépcső kereszteződésének közelében, valamint a központi részen, a sétaút déli oldalán találhatjuk. A nagy sziklatömb értékes sziklagyepet a nagymértékű turistaforgalom meglehetősen szétaposta, a gyepek több helyen feldarabolódtak. Az erdei infrastruktúra – padok, lépcsők, vízelvezetők, táblák, szemetesek – több helyen felújításra szorulnak.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

A geológiai értékek mellett a központi részen található sziklakibúvás budai nyúlfarkfüves társulása a legnagyobb természeti érték a területen.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

65 % Erdő

25 % Gyep

5 % Cserjés

% Vizes terület

5 % Egyéb

sétautak, pihenők és közvetlen környezetük

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
G2, H1, H2, I4, K5, K2, M1, L1, M1

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: népszerű kirándulóhely nagy látogatószámmal, főként hétvégén

Jellemzőik, intenzitás: a túrázás nyomán egyes területrészekben nagymértékű a taposási kár

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés, Őrzés, Bemutató,

Egyéb típus: A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Budapesti Helyi Csoportja 14 darabos odútelepet működtet a területen.

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg): Zöld juhar: Kevés, Kisvirágú nebáncsvirág: Kevés, Őszirózsa faj: Kevés

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A Görgényi út túloldalán kezdődik a Budai Tájvédelmi Körzet, mely Natura2000 terület is egyben. A két erdős területet csak a Görgényi út aszfaltosított felülete választja szét.

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - A Görgényi út túloldalán kezdődik a Budai Tájvédelmi Körzet, mely Natura2000 terület is egyben. A két erdős területet csak a Görgényi út aszfaltosított felülete választja szét.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védeettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 4

Állapotuk: mindegyikük felújítandó

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

kövér daravirág (*Draba lasiocarpa*): kb. 1000 tő (A nyílt dolomitsziklagyepekben) budai nyúlfarkfű (*Sesleria sadleriana*): kb. 5000 tő (A terület központi részén található gyepék állományalkotó faja.) magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*): kb. 500 tő (A terület nyugati részén található dolomittömbön, nyílt dolomitsziklagyepekben) törpe nőszirm (*Iris pumila*): kb. 50 tő tarka nőszirm (*Iris variegata*): kb. 30 tő (A terület északnyugati oldalán található ritkás erdőben. Az árnyékolás miatt nagyon ritkán virítanak.) nagy pacsirtafű (*Polygala major*): kb. 100 tő sárga kövirózsa (*Jovibarba hirta*): kb. 500 tő (A terület nyugati részén található dolomittömbön, nyílt dolomitsziklagyepekben) nagyzezerjófű (*Dictamnus albus*): kb. 50 tő széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*): kb. 50 tő (A terület északnyugati oldalán található ritkás erdőben) madárfészek békakonty (*Neottia nidus-avis*): kb. 20 tő piros madársisak (*Cephalanthera rubra*): kb. 20 tő (A terület északnyugati oldalán található ritkás erdőben) fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*): kb. 20 tő Szent István szegfű (*Dianthus serotinus* ssp. *regis-stephani*): kb. 500 tő (A terület nyugati részén található dolomittömbön, nyílt dolomitsziklagyepekben) leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*): kb. 20 tő (A terület nyugati részén található dolomittömbön, nyílt dolomitsziklagyepekben)

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

nappali pávaszem (*Inachis io*): gyakori kardoslepke (*Iphiclides podalirius*): gyakori fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*): gyakori Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*): szórványos Dunántúli kékfutrinka (*Carabus germari*): szórványos nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*): ritka gyászscincér (*Morimus funereus*): ritka imádkozó sáska (*Mantis religiosa*): ritka rezes futrinka (*Carabus ullrichii*): szórványos szarvasbogár (*Lucanus cervus*): szórványos fali gyík (*Podarcis muralis*): gyakori törékeny gyík (*Anguis fragilis*): szórványos erdei sikló (*Zamenis longissimus*): szórványos Madarak esetében elsősorban a jelentősebb költőfajok kerültek felsorolásra: macskabagoly (*Strix aluco*): valószínűleg 1-2 pár minden évben rendszeresen fészkel a területen nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*): gyakori; évente rendszeresen 4-5 pár költ zöld küllő (*Picus viridis*): gyakori, évente rendszeresen 2-3 pár költ fekete harkály (*Dryocopus martius*): rendszeresen megfigyelhető, 1 pár valószínűleg költ énekes rigó (*Turdus philomelos*): gyakori, évente rendszeresen 4-5 pár költ fekete rigó (*Turdus merula*): gyakori, évente rendszeresen 5-10 pár költ barátposzáta (*Sylvia atricapilla*): gyakori, évente rendszeresen kb. 10 pár költ erdei pinty (*Fringilla coelebs*): gyakori, évente rendszeresen kb. 10 pár költ csuszka (*Sitta europaea*): : gyakori, évente rendszeresen kb. 10 pár költ rövidkarmú fakusz (*Certhia brachydactyla*): gyakori, évente rendszeresen 2-3 pár költ bajszos sármány (*Emberiza cia*): ritka vendég; 2006-ban valószínűleg 1 pár költött a nyugati oldal dolomittömbjének cserjésében európai mókus (*Sciurus vulgaris*): rendszeresen megfigyelhető vaddisznó (*Sus scrofa*): gyakori, kb. 50 példány évek óta rendszeresen vendégeskedik a terület északi kitétségű, zavartalan bükköseiben, mivel a lakott részek közelsége miatt itt tilos a vadászat

5. Egyéb észrevétel

A vaddisznók által okozott taposási és túrasi károkozás egyre nagyobb mértékű a területen, melyet a jövőben mindenképpen szükséges lenne csökkenteni. A terület kiterjedése 13,7 hektár (136 775 m²); 25/2013. (IV. 18.) Főv. Kgy. rendelet alapján